

מליאה⁽⁷⁾ פירות וגאלה המוכר אחר שתי שנים הרי זה הלוקח **אוכל ממנה שלש תבואות בשתי שנים**, ואינו מחשב עמו [בחשבון גרעון הכסף] אלא לפי שתי שנים בלבד, [וכל העודף במעות המכר מחזיר המוכר ללוקח, וגואלה]. [על פי לשון הרמב"ם פ"א משמיטה ויובל – ועיין רש"י כאן ובגמרא, ולעיל יח: ד"ה שני תבואות].

גמרא:

שנינו במשנה: **המוכר שדה בשעת היובל** אינו מותר לגאול פחות משתי שנים, ודייקינן: **"אינו גואל"** – ששמע שאינו יכול לכופף את הלוקח להחזירה לו קודם שתי שנים – **לא קתני! אלא קתני "אינו**

היתה אחת מן השנים אצל הלוקח **שנת שדפון**⁽²⁾, וירקון, או **שנת שביעית**⁽³⁾, שאסורה בזריעה, **אינו עולה לו שנה זו מן המנין של שתי השנים שצריך להמתין עד שיגאל**, כיון שאין שנה זו בכלל "שני תבואות".

אבל **נרה** [שחרש השדה ולא זרע בה] ולא עשתה את התבואה הראויה לה, או **הובירה** [שלא חרש כלל] – והיתה ראויה לתבואה, **עולה לו אף שנה**⁽⁴⁾ זו מן המנין, שהלוקח הוא שהפסיד⁽⁵⁾ לעצמו.

רבי אליעזר אומר [ורבנן לא חולקים עליו]: מכרה לו והיא מליאה פירות ולאחר שנים גאלה, אינו יכול לומר לו: החזירנה לי מליאה פירות כמו שמכרתי לך! לפיכך: **מכרה לו לפני**⁽⁶⁾ **ראש השנה והיא עדיין**

לא זרע הרי החסרון רק בשדה שלו ולא בכל העולם.

וצריך לומר שכוונת רש"י שאפילו באופן שהיה שדפון בכל העולם או שכל העולם לא זרעו, מכל מקום אם הלוקח לא זרע הוא הפסיד לעצמו ועולה מן המנין.

6. מה שנקטה המשנה לפני ראש השנה דוקא, ביאר הגרא"מ הורוביץ, שבאה המשנה להשמיע שהולכים אחרי שנתו שלו ולא לפי שנת עולם, ולכן הזמן שלפני ראש השנה לא עולה לשנה.

7. כתב הרש"ש, שאם מכרה לו לפני ראש השנה אחרי שקצר אותה, וכשמגיע שנתיים מהמכירה אכל הלוקח רק תבואה אחת, גם כן אי אפשר לגאול כי צריך שיהיה גם שתי שנים וגם שתי תבואות.

2. כתבו התוספות, ששדפון שלא עולה, זה רק שדפון בכל העולם ודומיא דשביעית שאסור לזרוע בכל מקום.

ובחשק שלמה תמה עליהם, שבגמרא בבבא מציעא מפורש ששביעית לא נחשב שזה בכל העולם. ומה שאינה עולה לחשבון זה רק משום שהיא אפקעתא דמלכא. ותמוהים דברי התוספות, שלמדו משביעית שצריך שיהיה השדפון בכל העולם.

3. כתב המנחת חינוך [שלט ה] שאם עבר הלוקח זרע בשביעית היא עולה לחשבון.

4. כתב המנחת חינוך [שלט ג] שהוא הדין אם הובירה שתי שנים, גם כן הן עולות למנין.

5. כך פירש רש"י. ולכאורה קשה, מדוע צריך טעם זה והרי מבואר בתוספות שרק שדפון שבכל העולם אינו עולה לחשבון. ואם הלוקח